Regionaalhaigla

Infoleht hematoloogia patsiendile **RAVISKEEM: BORTESOMIIB**

Kasvajavastased ravimid mõjutavad rakkude paljunemist ja jagunemist kudedes ning on suunatud vähirakkude hävitamisele. Ravimid mõjutavad ka normaalkudesid ja –rakke, tekitades erinevaid kõrvaltoimeid. Kõrvaltoimed ja nende intensiivsus on inimestel erinevad, vaevused enamasti kaovad. Lisaks vähivastastele ravimitele saate ka iiveldusvastast ravi. Ravi süvendab väsimuse ja jõuetuse tunnet ning võib tekitada libiido langust.
Enne ravi alustamist tuleb Teil anda vereproov, mille alusel saab raviarst hinnata, kas Teie seisund võimaldab kasvajavastaseid ravimeid manustada.
Kasvajavastased ravimid valmistatakse igale patsiendile individuaalselt haigla apteegis ning tuleb arvestada valmistamiseks kuluva ajaga.

Soovitused:

- jätkake ravi ajal võimalikult tavapärast elustiili;
- kerge füüsiline aktiivsus vähendab väsimustunnet;
- rääkige enesetunde muutustest õele või arstile;
- jooge rohkesti vedelikku vähemalt paaril päeval pärast ravi;
- vältige alkoholi ja ärge tarvitage vitamiinpreparaate päev enne ravi ja ravi ajal;
- teavitage arsti kõikidest ravimitest, toidulisanditest ning taimsetest preparaatidest, mida hetkel kasutate;
- retseptivajadusest teavitage arsti kohe vastuvõtule tulles.

Ravi läbiviimine

Enne kasvajavastaste ravimite manustamist võidakse manustada ka kõrvaltoimeid (iiveldus, allergilised reaktsioonid) vähendavaid ravimeid (ajaline kestvus ~ 15–30 min).

Teile määratud raviskeemis on ravim: bortesomiib

Koostanud hematoloogiakeskuse õde-nõustaja Ave Vaidla ja proviisor Keit Ilau (2019).

SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla J. Sütiste tee 19
www.regionaalhaigla.ee 13419 Tallinn

Võimalikud kõrvaltoimed	Soovitus kõrvaltoimete leevendamiseks/ selgitus
Infektsioon, palavik – põhjuseks sageli neutrofiilide (teatud valgeverelibled) vähesus ehk neutropeenia	Kui tekib palavik **üle 38 °C**, võtke kohe ühendust raviarstiga või pöörduge EMOsse. Kui palavik jääb **alla 38 °C** ,kuid püsib üle kahe päeva, võtke ühendust raviarstiga või pöörduge EMOsse.
Gripisümptomite sarnane luu-, liigese- ja lihasvalu	Vajadusel võtke 1–2 tabletti paratsetamooli 500mg või ibuprofeeni 400mg. Tugeva valu puhul korrake annuseid.
Kõhukinnisus	Jooge rohkelt vedelikku; sööge kiudaineterikast toitu, nt puu- ja köögiviljad, täisteraleib. Kasuks tuleb mõõdukas liikumine. Vajadusel kasutage apteegi käsimüügis olevaid lahtiseid, nt laktuloos või tehke klistiiri, lühiajaliselt võib kastutada lahtistit, nt bisakodüüli. NB! Narkootilised valuvaigistid võivad kõhukinnisust süvendada.
Kõhulahtisus	Jooge rohkelt vedelikku; kõhulahtisuse korral võtke 1–2 loperamiidi 2mg tabletti kuni neli korda päevas; raske kõhulahtisuse korral (üle viie korra päevas) võtke kohe ühendust raviarstiga või pöörduge EMOsse.
Iiveldus, oksendamine	Võtke üks tablett Cerucali 10mg (metoklopramiid) kuni kolm korda päevas; tugeva iivelduse puhul üks tablett Kytril 1mg (granisetroon) kuni kaks korda päevas. Pikemalt kestva isutuse korral teavitage õde-nõustajat.
Vererõhulangus ehk hüpotensioon	Teavitage raviarsti, kui olete varasemalt minestanud või saate antihüpertensiivset ravi.
Tundlikkushäire sõrmedel-kätel ja varvastel-jalgadel ehk neuropaatia	Sõrmeotsad ja varbad muutuvad tuimaks, tekib sipelgajooksu tunne (nagu torgitaks nõelaga); raskematel juhtudel võib tekkida soki-kinda kujuliselt tundlikkushäire, mis võib levida sõrmedelt ja varvastelt labakätele ja –jalgadele ning küünarvartele-säärtele. Neuropaatia võib häirida igapäevaste tööde tegemist (nt nööpide avamine-sulgemine, luku avamine) ning põhjustada komistamist. Teavitage sellest kindlasti raviarsti.
Allergiline reaktsioon	Ravimi manustamise ajal või vahetult selle järgselt võib esineda allergilisi reaktsioone. Kui tunnete ravimi manustamise ajal tugevat valu või kehva enesetunnet, kui Teil tekib õhupuudus, pigistustunne rinnus, nahalööve, süstekoha punetus, palavik, külmavärinad või muu tunnus andke sellest koheselt märku. Vahetult ravimi manustamise järgselt võib esineda näo punetust, näo tundlikkuse häireid, mis on mööduvad.
Veritsuste sagenemine	Trombotsüütide hulga langemisega väheneb verehüüve ning võib esineda veritsusi nagu igemete veritsus, ninaverejooks, verevalumid. See möödub ravi lõppedes.
Vöötohatis, punane põletikuline nahk (valu, villid, nahalööve, sügelus)	Vöötohatise ennetamiseks kasutage atsikloviiri suukaudselt. Vahel võivad tekkida kergemakujulised nahalööbed või nõgestõbi, see möödub ravi lõppedes. Kergelt põletikulisel lööbe korral kasutage hüdrokortisooni salvi, mida saate osta apteegi käsimüügisti.
Maksa- ja neerupuudulikkuse tekke oht	Ravi ajal jälgitakse maksa ja neerude tööd, tehakse vastavad vereanalüüsid.
Südame- ja kopsutoksilisus	Teavitage koheselt raviarsti või õde, kui tekib hingeldus ehk düspnoe, suruv tunne rinnus, südame puperdamise tunne, jäsemete turse või kopsupõletiku nähud. Ravi ajal jälgitakse organsüsteemide toksilisuse nähtusid, vajadusel tehakse lisauuringuid.